

288.**Opatření Stálého výboru
ze dne 16. listopadu 1938****o mimořádných opatřeních bytové péče.**

Stálý výbor Národního shromáždění republiky Československé usnesl se podle § 54 ústavní listiny na tomto opatření:

**I. Přeměna a způsob užívání
bytů.****§ 1.**

(1) Zrušiti byt připojením jeho nebo jednotlivých jeho částí k jinému bytu nebo k jiným místnostem, používatí bytu nebo jednotlivých jeho částí nově k jiným účelům než k bydlení, nebo míti v téže obci dva nebo více bytů jest dovoleno pouze se svolením okresního úřadu.

(2) Svolení podle odstavce 1 k používání jednotlivých částí bytu k jinému účelu než k bydlení není potřebí pro místnosti, kterých držitel bytu nebo příslušníci jeho rodiny, nemající vlastního bytu, užívají k výkonu svého povolání. K příslušníkům rodiny podle tohoto ustanovení se počítají manžel, příbuzní v přímé řadě a sourozenci.

§ 2.

(1) Žádati za svolení ke zrušení bytu nebo k používání bytu k jiným účelům než k bydlení jest oprávněn vlastník domu, jiná osoba pak jen se souhlasem vlastníka domu.

(2) Stavební změny za příčinou zrušení bytů nebo za příčinou jejich používání k jiným účelům než k bydlení smějí býti stavebním úřadem povoleny jen, vykáže-li se vlastník domu svolením podle § 1, odst. 1.

**II. Nucený pronájem volných
bytů.****§ 3.**

Vlastník domu jest povinen neobydlené místnosti, které jsou způsobilé k obývání a kterých nepotřebuje pro sebe, pro příslušníky své rodiny (§ 1, odst. 2) nebo pro své zaměstnance, pronajmouti na příkaz okresního úřadu za byt do 15 dnů po pravoplatnosti příkazu osobám,

1. které vykonávají v obci nebo v některé z okolních obcí své povolání jako veřejní funkcionáři, jako státní nebo jiní veřejní zaměstnanci anebo jako zaměstnanci státních nebo jiných veřejných podniků a fondů,

2. které jsou majiteli nebo zaměstnanci pod-

niku důlního, továrního, živnostenského, zemědělského nebo obchodního v obci,

3. které mají v obci domovské právo.

§ 4.

(1) Nevyhoví-li vlastník domu příkazu podle § 3, určí do 8 dnů okresní úřad nájemníka z osob uvedených v § 3, které jsou způsobilé plniti podmínky nájemní smlouvy; takto určené osobě je vlastník domu povinen byt pronajmouti.

(2) Pronajme-li vlastník domu místnosti do lhůty stanovené v § 3, avšak nenastěhuje-li se do nich nájemník do lhůty, kterou za tím účelem určí okresní úřad, nebo pronajme-li vlastník domu místnosti jiným osobám než uvedeným v § 3, prohlásí okresní úřad nájemní smlouvu za zrušenou a určí do 8 dnů po pravoplatném zrušení nájemní smlouvy nájemníka z osob uvedených v § 3, které jsou způsobilé plniti podmínky nájemní smlouvy; takto určené osobě je vlastník domu povinen byt pronajmouti.

§ 5.

Byl-li nájemník určen okresním úřadem podle ustanovení § 4 a nedojde-li mezi nájemníkem a vlastníkem domu k dohodě o výši nájemného, určí nájemné okresní úřad se zřetelem na obvyklou výši nájemného z bytů stejné velikosti, jakosti a polohy v obci, vyslechna podle potřeby příslušné organisace majitelů domů a nájemníků. Obvyklým nájemným nelze rozuměti nájemné z bytů, na něž se vztahují ustanovení zákona o ochraně nájemníků.

§ 6.

(1) Obce jsou povinny oznámiti okresnímu úřadu na jeho vyzvání a ve lhůtě jím stanovené všechny neobydlené místnosti v obci, způsobilé ku pronájmu za byt.

(2) K dosažení účelu uvedeného v odstavci 1 jsou vlastníci domu povinni oznámiti obci ve stanovené lhůtě všechny neobydlené místnosti způsobilé k obývání a mimo to oznámovati jí před uplynutím každého nájemního období byty, které se mají v příštím nájemním období uprázdniti.

III. Předražování nájemného.**§ 7.**

(1) Kdo, využívaje obecné nebo místní tísně, přímo nebo nepřímo požaduje, dává sobě nebo jinému poskytovatí nebo slibovatí nepřiměřeně vysoké částky jako nájemné z bytů nebo z místností určených k obchod-

ním, živnostenským nebo jiným účelům, daných v nájem se zařízením nebo bez něho anebo jako úplatu za jiná smluvní plnění, poskytovaná v souvislosti s nájmem, bude potrestán — nejde-li o čin trestný soudně — okresním úřadem pokutou do 50.000 Kč nebo vězením (uzamčením) do 6 měsíců. Pro případ nedobytnosti pokuty uloží se náhradní trest vězení (uzamčení) podle míry zavinění v mezích sazby trestu na svobodě. Tyto tresty mohou být uloženy též současně; v tomto případě nesmí však trest na svobodě spolu s náhradním trestem za nedobytnou pokutu činit více než 6 měsíců. O tom, je-li nájemné nepřiměřeně vysoké, rozhoduje okresní úřad podle volného uvážení všech okolností, přihlížející ke všem majetkovým prospěchům, jež pronajimatel vedle nájemného požadoval nebo dal sobě nebo jinému poskytnouti nebo slíbiti.

(2) Stejně bude potrestán, kdo, využívaje obecné nebo místní tísňe,

1. dává jako nájemník nebo jiný uživatel bytu nebo jeho části sobě nebo jinému poskytovat nebo slibovat majetkový prospěch za postoupení bytu nebo v souvislosti s tím;

2. dává jako pronajimatel sobě nebo jinému poskytovat nebo slibovat majetkový prospěch za to, že pronajímá byt nebo jeho část;

3. dává sobě nebo jinému poskytovat nebo slibovat nepřiměřený majetkový prospěch za zprostředkování nájmu.

(3) Jednání uvedené v odstavci 2, č. 1 a 2 není trestné, jestliže nájemník nebo jiný uživatel bytu nebo pronajimatel utrpěl postoupením nebo pronájmem majetkovou újmu, rovnající se majetkovému prospěchu poskytnutému nebo slíbenému jemu nebo jinému.

(4) Co bylo plněno proti ustanovením odstavců 1 a 2, může být požadováno zpět se zákonnými úroky. Tohoto nároku na vrácení nelze se předem vzdát. Nárok na vrácení se promlčuje do 6 měsíců od zániku nájemní smlouvy.

IV. Jiná trestní ustanovení.

§ 8.

(1) Porušení předpisů §§ 1 až 6 potrestá okresní úřad pokutou do 5.000 Kč nebo vězením (uzamčením) do 14 dnů; pro případ nedobytnosti pokuty uloží se náhradní trest vězení (uzamčení) podle míry zavinění v mezích sazby trestu na svobodě.

(2) Tresty podle odstavce 1 mohou být uloženy opětovně, nebude-li ve lhůtě nově stanovené odklizen stav přičící se uvedeným

předpisům nebo splněna povinnost jimi uložená.

V. Všeobecná ustanovení.

§ 9.

(1) Ustanovení §§ 1 až 6 platí pouze pro obce, ve kterých se projeví vlivem mimořádných poměrů nedostatek bytů pro osoby uvedené v § 3. Tyto obce určí, vyslechna obecní zastupitelstvo, okresní úřad a uveřejní vyhláškou způsobem v místě obvyklým, že se na obec až do odvolání vztahují zmíněná opatření.

(2) Zaniknou-li důvody opatření podle §§ 1 až 6, uveřejní okresní úřad vyhláškou způsobem v místě obvyklým, že tato opatření pozbyla pro obec účinnosti.

(3) O účinnosti opatření podle §§ 1 až 6 pro města se zvláštním statutem nebo se zřízeným magistrátem rozhoduje zemský úřad.

§ 10.

Pokud se v tomto opatření mluví o vlastníku domu, rozumí se jím též jeho zákonný nebo smluvní zástupce, jakož i trvalý nebo dočasný uživatel nebo poživatel domu.

§ 11.

Ustanovení §§ 1 až 6 tohoto opatření se nevztahují:

1. na domy státu, zemí, okresů a obcí nebo podniků a fondů těmito korporacemi spravovaných, jakož i na domy, které jsou ve vlastnictví nebo správě železnic nebo železničních fondů;

2. na domy, kterých používají pro svoje účely nositelé sociálního pojištění, jakož i osvětové a kulturní ústavy;

3. na domy, kterých používá cizí stát pro účely své diplomatické mise nebo svého konsulárního úřadu, jakož i pro ubytování zaměstnanců této mise nebo úřadu;

4. na místnosti určené ku provozu živnostenského oprávnění ku přechovávání cizinců;

5. na zemědělské podniky.

§ 12.

(1) Ustanovení § 4 a §§ 9 až 16 zákona ze dne 11. července 1928, č. 118 Sb. z. a n., o mimořádných opatřeních bytové péče, jejichž účinnost byla prodloužena ustanovením čl. III zákona ze dne 26. března 1936, č. 66 Sb. z. a n., kterým se prodlužují a doplňují zákony týkající se bytové péče, zůstávají tímto opatřením nedotčena.

(2) Ustanovení § 8 zákona ze dne 17. října 1919, č. 568 Sb. z. a n., o trestání válečné lichvy, ve znění zákona ze dne 25. dubna 1924, č. 80 Sb. z. a n., kterým se mění některá zákonná ustanovení o trestání válečné lichvy, nelze užítí na činy spáchané za účinnosti ustanovení § 7.

(3) Vládní nařízení ze dne 12. října 1938, č. 228 Sb. z. a n., o mimořádných opatřeních bytové péče, pozbývá účinnosti.

§ 13.

Toto opatření nabývá účinnosti dnem vyhlášení a pozbude jí, vyjímajíc ustanovení § 7 a § 12, odst. 2, dnem 31. prosince 1939; provede je ministr sociální péče v dohodě s ministry spravedlnosti a vnitra.

Syrový v. r.,

též na místě presidenta republiky podle § 60 ústavní listiny.

Dr. Chvalkovský v. r. Dr. Ďurčanský v. r.

Černý v. r. Dr. Karvaš v. r.

Dr. Kalfus v. r. Kajdoš v. r.

Teplanský v. r. Lichner v. r.

Dr. Bukovský v. r. Dr. Feierabend v. r.

Černák v. r. Dr. Zenkl v. r.

Ing. Vavrečka v. r.

289.

Opatření Stálého výboru

ze dne 16. listopadu 1938

o zkrácení doby, po kterou je stát povinen platiti příspěvek podle zákonů o stavebním ruchu.

Stálý výbor Národního shromáždění republiky Československé usnesl se podle § 54 ústavní listiny na tomto opatření:

§ 1.

Doba 25 let, po kterou je stát povinen z důvodu podpory podle zákonů o stavebním ruchu ze dne 11. března 1921, č. 100 Sb. z. a n., ze dne 27. ledna 1922, č. 45 Sb. z. a n., ze dne 25. ledna 1923, č. 35 Sb. z. a n., a ze dne 7. března 1924, č. 58 Sb. z. a n., platiti příspěvek na zúročení a úmoru stavebního nákladu (dále jen příspěvek), zkracuje se tak, že končí dnem 31. prosince 1938.

§ 2.

Ustanovení § 1 se nevztahuje

1. na domy, na které byla udělena podpora ve způsobě státní záruky a příspěvku;

2. na rodinné domky o jednom bytě, nepřesahuje-li podlahová plocha obytných místností a kuchyně 40 m² a neuvádí-li se jich jen přechodně k bydlení;

3. na domy, které nynější vlastníci koupili v nucené dražbě, prokáží-li,

a) že hodnota příspěvku byla započtena do odhadní ceny a že částka, za kterou dům v nucené dražbě koupili, nebyla nižší než tato cena,

b) že nebyly na domě provedeny podstatné změny, porušující podmínky podpory.

§ 3.

Ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem financí a veřejných prací může účinnost ustanovení § 1 vyloučiti nebo dobu placení příspěvku, ustanovením § 1 zkrácenou, přiměřeně prodloužiti, prokáže-li vlastník domu,

1. že příspěvku, nemá-li býti zkrácena nutná výživa jeho a jeho rodiny, nezbytně potřebuje k zúrokování a úmoru zápůjček, jichž použil k úhradě stavebního nákladu domu,

2. nebo že v ceně, za kterou koupil dům v nucené dražbě, byla obsažena z části také hodnota splátek příspěvku dosud nevyplacených.

§ 4.

Vlastník domu je povinen skutečností odůvodňující použití některého z ustanovení § 2, č. 2 a 3 a § 3 prokázati ministerstvu sociální péče do lhůty stanovené nejméně na měsíc od doručení výměru, jímž bude vyrozuměn o zkrácení doby podle ustanovení § 1; zmešká-li vlastník domu stanovenou lhůtu, zanikne jeho nárok podle ustanovení § 2 ani nebude možno použití v jeho případě ustanovení § 3.

§ 5.

(1) Výmaz reálného práva na příspěvek, vyplývající z ustanovení § 1, jakož i změny reálného práva, nastalé podle ustanovení § 3, budou zapsány v pozemkové knize na návrh ministerstva sociální péče.

(2) S výmazem reálného práva na příspěvek vymaže soud z úřední moci též zástavní právo za kauční pohledávku státu podle § 62 vládního nařízení ze dne 21. května 1921, č. 191 Sb. z. a n., nebo podle § 55 vládního naří-